

Nogomet kao igra širokih masa ima i svoju povijesnu priču koja seže i nekoliko tisuća godina unazad.

POVIJESNI UVOD U PRIČU O BJELOVARSKOM NOGOMETU

Povjesničari i istraživači tvrde kako je igra loptom prvi put opisana još prije pet tisuća godina. Kinezi su tada okrugli predmet napunjen životinjskim krznom ili perjem gurali u igri svim dijelovima tijela osim - rukama. Neodređeni broj igrača, prema zapisima na kamenim pločama, drvorezima ili detaljima na kipovima iz raznih povijesnih razdoblja, pokušavao je taj okrugli predmet progurati između dva bambusova štapa. Nepobitno je tako dokazano kako su praigre okruglim predmetom zasigurno preteča današnjeg nogometa. Jednako stari koliko i civilizacija, okrugli predmeti, odnosno lopta, i tada a i sada služili su za ljusku zabavu mnogo prije nego što se čovjek počeo zabavljati na druge načine. Tako je igra sa loptom, a posebice udaranje lopte nogom, iz dana u dan imala sve više pristalica. Prema starim zapisima naših humanista i službenim spisima iz renesansnog razdoblja, nedvojbeno proizlazi kako su igre s loptom bile ne samo popularne već i zabranjivane gradskim odlukama u Šibeniku, Trogiru, Zadru, Dubrovniku i drugim mjestima. Nogomet kao igra s pravilima došao je tek kasnije, a sve je zapravo počelo u Engleskoj 1863. godina kada su donesena i prva pravila nogometne igre koja su se kasnije mijenjala, doradivala i prilagođivala i kod dimenzija igrališta, suđenja i same igre, broja igrača i opreme.

NOGOMETNA LOPTA STIGLA U BJELOVAR

Upuštajući se u zanimljivu ali iznimno zahtjevnu ulogu kroničara 105 godišnjih nogometnih zbivanja u gradu Bjelovaru i bližoj okolini, naslućivali smo širinu teme, ali i nezahvalnost posla, s obzirom na malo vjerodostojnih podataka iz vremena samog rađanja nogometa u Bjelovaru i obilja podataka, dokumenata i fotografija u posljednjih pedesetak godina. Za sveobuhvatnu priču o bjelovarskom nogometu zasigurno ima materijala za jednu podeblju monografiju, a mi ćemo u Feljtonu portala ZVONO.eu, koji će izlaziti na ovom mjestu, pokušati u sažetku mlađim generacijama dočarati povijesni razvoj bjelovarskog nogometa od prve lopte koja se zakotrljala na Banskom trgu pa do današnjeg NK Bjelovara koji čuva i njeguje tradiciju brojnih bjelovarskih klubova, generacija igrača i sportskih djelatnika.

NESREĆA KOJA JE U ČITAVOM GRADU POBUDILA NAJVEĆU PAŽNJU

Nakon Zagreba, gdje su početkom 20-tog stoljeća osnovani prvi klubovi, nogometna lopta se, očekivano, pojavila i u drugim sredinama pa tako i u banskom i kraljevskom gradu Bjelovaru. Kako je pisanih dokumenata iz tog vremena malo ili ih uopće nema, a živih svjedoka također, fragmenti tadašnjeg nogometa otrgnuti su zaboravu ponajprije zahvaljujući kroničarima tadašnjih zbivanja koji su u svojim novinama, uz ostale teme, pisali i o sportskim događanjima pa tako i o nogometu, odnosno pojavi nogometne lopte.

OSNIVAJU SE OXFORD, ŠPARTA, ADRIA, ORAO, BGŠK-A ...

Prvi nogometni klub u Bjelovaru osnovan je i utemeljen 10. listopada 1908. godine pod imenom »Oxford«, a igrači su uglavnom bili đaci Gimnazije i studenti okupljeni oko društva »Sokol«. Uslijed velikog interesa za ovaj »zdravi i lijepi sport« osnivaju se u Bjelovaru još i NŠK »Hrvatski sokol« (1908), NK »Šparta« (1908), AFK »Hrvat« (1909), NŠK »Orao« (1910), NŠK »Adria« i NŠK »Croatia« (1911) BGŠK (1912) i BAŠK (1914). U tom razdoblju od osnivanja prvih klubova pa sve do gašenja nekih uslijed nadolazećeg I. svjetskog rata, odigrane su, za ono vrijeme, brojne utakmice iz čega se može zaključiti kako je nogomet u Bjelovaru dobivao sve više pristalica među stanovništvom, obrtnicima, intelektualcima i vojnim osobama.

Kako u to vrijeme nije bilo službenih prvenstvenih utakmica, klubovi su uglavnom odigrali prijateljske nogometne utakmice s klubovima iz drugih mjesta i gradova, ponajčešća za vrijeme pučkih blagdana, a nogometna sezona poklapala se s velikim školskim praznicima u srpnju i kolovozu, odnosno kada su đaci i studenti imali više vremena za pomodnu igru zvanu nogomet. Kako su i tada, kao i sada, igrači prelazili iz kluba u klub, zanimljiva je 1911. godina u kojoj je najjači bjelovarski klub postala »Šparta« koja je, po jednoj najavi u tjedniku »Nezavisnost« na

Logorištu ugostila zagrebačku »Concordiju« i izgubila sa 1:3. Kroničari su tada prokomentirali utakmicu riječima: »Naša Šparta se nije nadala pobjedi ali je u Bjelovar pozvala poznatu 'Concordiju' samo zato da Bjelovar vidi lijepu i elegantnu igru.«

RIVALITET BJELOVARSKOG I KOPRIVNIČKOG NOGOMETA

Te godine, točnije 20. kolovoza 1911. godine zabilježeno je i prvo gostovanje jednog bjelovarskog kluba i to NK »Šparte« u Koprivnici i što je datum od kojeg traje rivalitet bjelovarskog i koprivničkog nogometa. Utakmica je tada između NK »Koprivnice« i NK »Šparte« završila pobjedom gostiju sa 2:1 što je tada poprilično odjeknulo u ondašnjem tisku a NK »Šparti« priskrbilo brojne pozive i zahtjeve za igranje utakmica. Ondašnji bjelovarski sportski novinar u »Nezavisnosti« je prokomentirao utakmicu u Koprivnici riječima: »Utakmica je bila dosta zanimljiva ali i surova te je tekla živahnim tempom. Momčad 'Koprivnice' bila je izvrsna poradi nekoliko igrača iz prvorazredne momčadi iz Ugarske (valjda su i tada švercali igrače), dočim je 'Šparta' poradi školskih praznika igrala u kombiniranom sastavu. Lopta je bila čas na jednoj čas na drugoj strani, a osobita spretnost opazila se kod golmana 'Šparte' Zlatka Heruca koji se s velikom požrtvovnošću bacao na loptu. Unatoč dobre igre braniča Fridmanna i Fischera te centarhalfa Wintera, Koprivnica je povelu lijepim goalom ali centarfor Đuro Heruc je izjednačio rezultat a pod kraj goal za pobjedu 'Šparte' opet je dao Heruc.«

NK »Šparta« je bila jaka ali uskoro će se pojaviti znamenita BGŠK-a ili popularnije Begeška, klub osnovan 1912. godine a koji će se službeno registrirati tek 1920. godine i koji će obilježiti nadolazeća desetljeća bjelovarskog nogometa. Za ovako brzi razvoj nogometa u Bjelovaru, tih godina uoči prvog svjetskog rata, zaslužni su ponajprije igrači BGŠK-a koji su u sastavu Gwenmacher, Bauer, Schanda, Majhen, Šminderovac I, Perković, Fejer, Lach, Kinert, Šminderovac II i Šaran, odigrali i prvu međunarodnu utakmicu, u okviru tadašnje Austrougarske, i to 28. Srpnja 1912. godine u Kapošvaru i izgubili sa 7:2. Bližio se tada i Prvi svjetski rat i nogometna zbivanja bila su sve rjeđa i rjeđa a poneka utakmica odigravala se ili u humanitarne svrhe ili povodom nekog od blagdana.

DESETLJEĆA ZALUĐENOSTI NOGOMETNOM LOPTOM

Autor Milan Starčić

Subota, 13 Srpanj 2013 15:21 - Ažurirano Subota, 13 Srpanj 2013 15:35

(nastaviti će se)